

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Економічний факультет

Кафедра теоретичної і прикладної економіки

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ОРГАНІЗАЦІЯ ЗОВНІШНЬО-ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ, ТОРГОВЕЛЬНИХ ТА БІРЖОВИХ СТРУКТУР**

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Освітня програма «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Спеціальність 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 27 серпня 2020 р.

м. Івано-Франківськ – 2020

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Організація зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур
Викладач (-і)	Шеленко Діана Іванівні, доц., д.е.н., професор кафедри теоретичної і прикладної економіки Мацола Михайло Михайлович, доц., к.е.н., доц. кафедри теоретичної і прикладної економіки
Контактний телефон викладача	+380982409475 +380990662326 +380502862926
Е-mail викладача	diana.shelenko@pnu.edu.ua mykhailo.matsola@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний, заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку консультацій, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://ktipe.pnu.edu.ua/графік-проведення-консультацій/ .
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Дисципліна «Організація зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур» спрямована на засвоєння студентами теоретичних основ зовнішньоекономічної діяльності, основних термінів і принципів, використання їх у різноманітних господарських ситуаціях, набуття практичних навичок самостійного укладання контрактів та прийняття рішень щодо ведення зовнішньоекономічної діяльності. Предметом вивчення навчальної дисципліни є економічні відносини, що виникають в процесі здійснення підприємницькими, торговельними та біржовими структурами зовнішньоекономічних операцій. Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів: 1. Організаційні аспекти зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур. 2. Елементи управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємницьких, торговельних та біржових структур.	
3. Мета, завдання та цілі навчальної дисципліни	
Мета викладання дисципліни «Організація зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур» полягає у розвитку та формуванні знань і навичок в області зовнішньоекономічних відносин підприємства із зарубіжними партнерами. Завдання вивчення дисципліни: «Організація зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур» є навчити студентів знанням форм міжнародної промислової кооперації, вмінням вибору партнерів, знанням сучасних форм реалізації товарів та післяпродажного обслуговування, вмінням вирішувати питання організації та техніки проведення зовнішньоекономічних операцій, серед яких важливе місце займає формування та укладання зовнішньоекономічного контракту. Основними цілями вивчення дисципліни є теоретична й практична підготовка студентів питань, які охоплює зовнішньоекономічна діяльність підприємницьких, торговельних та біржових структур. Сформуванню системи знань у студентів щодо ключових понять зовнішньоекономічної діяльності; методів організації, регулювання, аналізу, планування та ефективного управління зовнішньоекономічними процесами, здійснюваними на підприємствах; особливостей техніки проведення та фінансової підтримки	

зовнішньоекономічних операцій, а також правильного оформлення останніх з дотриманням вимог чинного законодавства та застосовного права у формі зовнішньоекономічного договору.

Відповідно до вимог освітньої програми студенти повинні:

знати:

- організаційно-правові основи здійснення зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур;
- базові визначення, види, форми, умови, мотиви застосування зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур;
- основні методи регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

вміти:

- застосовувати отримані знання при розв'язанні практичних та ситуаційних завдань;
- обґрунтовувати сучасні тенденції розвитку зовнішньоекономічної діяльності у вітчизняних підприємницьких, торговельних та біржових структурах і в цілому на державному рівні;
- використовувати сучасні зовнішньоекономічні тенденції в прогнозуванні економічної ситуації, а також для пошуку прогресивних заходів регулювання існуючого становища як в Україні, так і на зовнішньому ринку.

4. Компетентності

Інтегральна компетентність

ІК 1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної та біржової діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних, біржових структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.

ЗК 4. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 10. Здатність діяти відповідально та свідомо.

ЗК 12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК 1. Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

СК 7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

СК 9. Здатність до організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур.

5. Результати навчання

ПРН 3. Мати навички письмової та усної професійної комунікації державною й іноземною мовами.

ПРН 10. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально на основі етичних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства.

ПРН 11. Демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці.

ПРН 19. Застосовувати знання й уміння для забезпечення ефективної організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур з урахуванням ринкової кон'юнктури і діючих правових норм.

6. Організація навчання							
Обсяг навчальної дисципліни 90 год							
Вид заняття		Загальна кількість годин					
Лекції		16					
семінарські заняття		14					
самостійна робота		90					
Ознаки курсу							
Семестр	Спеціальність, освітня програма	Курс (рік навчання)	Обов'язковий / вибірковий				
7	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність	4	Обов'язковий				
Тематика курсу							
Тема		кількість год.					
		Денна форма			Заочна форма		
		лекції	семінари	самостійна робота	лекції	семінари	самостійна робота
1. Організаційні аспекти зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.							
Тема 1. Організація зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур в Україні		2	2	7	1	10	
Тема 2. Тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур		2	2	7	1	10	
Тема 3. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур		2	2	8	1	10	
Тема 4. Торговельно-посередницька діяльність на зовнішньому ринку		2	2	7	1	10	
2. Елементи управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємницьких, торговельних та біржових структур.							
Тема 5. Структура і зміст зовнішньоекономічних контрактів		2	2	8	1	10	
Тема 6. Транспортне обслуговування		2	2	7	1	9	

зовнішньоекономічної діяльності						
Тема 7. Міжнародні розрахунки і банківське обслуговування зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур	2	2	8	1	1	10
Тема 8. The role of information support in the management of foreign economic activities of enterprises.	2		8	1		9
Усього годин	16	14	60	6	6	78

7. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Знання, при формі семестрового підсумкового контролю-заліку, оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки відповідно до національної шкали за такими критеріями: зараховано: 90 – 100 – здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і буде відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок; 80 – 89 – здобувач освіти дуже добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу; 70 – 79 – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається кількох неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу; 60 – 69 – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє значну кількість неточностей у знаннях, не вмє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю; 50 – 59 – здобувач освіти частково опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє значну кількість неточностей у знаннях, не вмє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю; не зараховано:

26 – 49 – здобувач освіти не опанував більшості навчального матеріалу дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.

1 – 25 здобувач освіти не володіє навчальним матеріалом дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Шкала оцінювання для заліку		
університетська	національна	шкала ЄКТС
90 – 100	зараховано	A
80-89		B
70-79		C
60-69		D
50-59		E
26-49	Не зараховано	FX
1-25		F

Система оцінювання курсу

Поточний контроль та самостійна робота			Сума балів з навчальної дисципліни
Модуль 1	Модуль 2		
Поточний контроль	Самостійна робота		
	Тестування	Індивідуальне завдання	
Теми 1-8	Теми 1-8	Теми 1-8	
60	20	20	
100			100

Система поточного оцінювання знань студентів на практичних заняттях

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті за виступ та виконання письмового завдання студентом. Передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми під час роботи на семінарських заняттях та набутих практичних навичок під час виконання практичних завдань.

Критерії поточного оцінювання:

«5» – в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.

«4» – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.

«3» – в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.

«2» – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо

	розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань. Поточні оцінки 2, 3, 4, 5, які можуть отримати студенти під час практичних занять сумуються. Максимальний бал за поточне оцінювання 40.
Система оцінювання знань самостійної роботи студентів	Самостійна робота студентів: 1. Тестування 2. Індивідуальна робота Тестовий контроль: студент опрацьовує питання, що призначенні для самостійного вивчення і для контролю проходить тестування в системі дистанційного навчання (d-learn.pnu.edu.ua) (дві спроби – кращий результат). Максимальна кількість балів за тестування становить 20 балів (40 тестів по 0,5 бали) Вивчення дисципліни передбачає обов'язкове виконання індивідуального завдання (ІЗ). Максимальна кількість балів за ІЗ становить 20 балів. Контроль знань індивідуальної роботи проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за період теоретичного навчання. Модульний контроль знань індивідуальної роботи студентів здійснюється через проведення аудиторних письмових контрольних робіт або індивідуальних завдань. Критерії контролю знань індивідуальної роботи студентів (за виконання письмової контрольної роботи або індивідуального завдання): 17-20 балів - в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі завдання. 13-16 балів - достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань. 9-12 балів - в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань. 5-8 балів - не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань. 1-4 балів - частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання. 0 балів - не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти,

	не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання. Індивідуальне завдання виконується в окремому зошиті або друкується на окремих аркушах.
Підсумковий контроль	Підсумковою формою контролю є залік, який виставляється як сума балів за модулями. Студент повинен набрати не менше 50 балів у сумі за два модулі: М 1. Поточний контроль (1-60 балів). М 2. Самостійна робота (1-40 балів). Якщо студент набрав менше 50 балів. Дозволяється, як виняток, з дозволу декана економічного факультету за заявою, погодженою з кафедрою теоретичної і прикладної економіки, одноразове виконання студентом додаткових видів робіт з навчальної дисципліни (відпрацювання пропущених занять, перескладання змістових модулів, виконання індивідуальних завдань тощо) для підвищення оцінок за змістові модулі. Студентам, які мають з навчальної дисципліни оцінку від 1 до 49, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість відповідно до графіку ліквідації академзаборгованості за встановленими правилами. В умовах карантину ідентифікація здобувача вищої освіти відбувається з використанням програми ZOOM. Повторне складання заліків допускається не більше двох разів з кожної дисципліни: один раз викладачеві (талон №2) тестування в системі дистанційного навчання + усне опитування відповідно до програмових вимог, другий – комісії (талон №3) реалізується виключно у тестовій формі з використанням організаційно-технологічних процесів. Якщо студент не склав навчальну дисципліну за талоном 3, дозволяється повторне вивчення навчальної дисципліни впродовж наступного семестру (планується за рахунок власного часу студента і не фінансується з бюджетних коштів).
8. Політика курсу	
Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату. Відвідування занять є важливою складовою навчання. Дозволяється вільне відвідування лекцій. Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку на консультаціях, при цьому оцінка не ставиться, а н/б округляється.	
9. Рекомендована література	
Основна література 1. Глуха Г.Я., Воробйова К.О., Косякіна О.А. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: зб. завдань для самост. роботи і контролю знань . Дніпропетр. ун-т ім. Альфреда Нобеля. Д.: [б. в.], 2012. 79 с. 2. Чернишова Л.О., Козуб В.О., Носач Л.Л., Величко К.Ю. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: практикум навч. Посібник. Х.: «Видавництво «Форт», 2017. 238 с. 3. Малярець Л. М., Проскуріна Н. В. Контролінг зовнішньоекономічної діяльності підприємства: аналітичний підхід: монографія. Харків: Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014. 226 с. 4. Йохна М. А. Підприємництво і зовнішньоекономічна діяльність: можливості і ризики України: монографія. Хмельницький: ХНУ, 2013. 347 с. 5. Тюріна Н.М. Карвацка Н.С. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства [текст] навчальний посібник. К.: «Центр учбової літератури», 2013. 408 с.	

6. Хільська І.І. Управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємств: галузеві аспекти: монографія. Вінниц. торг.-екон. ін-т Київ. нац. торг.-екон. ун-ту. Вінниця: ВТЕІ КНТЕУ, 2013. 204 с.

Наукові публікації

1. Мацола С.М. Мацола М.М. Вплив європейської економічної інтеграції на розвиток зовнішньоторговельних відносин між Україною та ЄС. *Вісник Прикарпатського університету. Серія Економіка*. Випуск 12. Івано-Франківськ: «Плай» 2017. С. 62-66.
2. Мацола М.М., Мацола С.М. Сучасні підходи до управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства. *Вісник Прикарпатського університету. Серія Економіка*. Випуск 13. – Івано-Франківськ: «Місто-НВ», 2018 С 80-84.

Інформаційні ресурси в інтернеті

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua/>. (дата звернення: 25.08.2020).
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>. (дата звернення: 25.08.2020).
3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: www.kmu.gov.ua. (дата звернення: 25.08.2020).
4. Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/catalog/ministerstvo-ekonomiky-ukraini>. (дата звернення: 25.08.2020).

Викладач д.е.н., доц.

Шеленко Д.І.